

Protest v Itálii

str. 2

**Zelený
konzumerismus** str. 6

Euroústava
s. 4

Solidarita

PROTI VÁLCE A GLOBÁLNÍMU KAPITALISMU

ČÍSLO 16

Irák a Afghánistán:

druhý Vietnam

Co s tím miliónem?

Sobota 20. října byla důležitým dnem nejen pro české sociální hnutí ale také v Itálii, kde v ulicích Říma podpořil milión lidí prohlášení, vydané levicovými deníky il Manifesto a Liberazione společně s deníkem-týdenníkem-měsíčníkem Carta, jejíž články občas vycházejí i v Solidaritě.

Prohlášení vyzývalo vládu, aby splnila 7 požadavků v sociální a pracovní politice, aby se zvětšila odluka Státu od církve, aby rázně bojovala proti rasismu a více podporovala práva a možnosti přistěhovalců, aby vedla mírovou politiku a nedala souhlas k postavení nových vojenských základů ani ve Vicenze ani nikde jinde, za politiku šetrnou životnímu prostředí a na ochranu společenských statků, a aby dala právo registrovaného partnerství homosexuálům.

Body demonstrace nebyly vytvořeny ve vzduchoprázdnu. Ba naopak jsou výsledkem zklamání nadějí a nedodržení slibů středo-levicové vlády Romana Prodiho. Jeho koalice buď nedala na tyto problémy odpověď, jako v případě sňatků homosexuálů, nebo sliby nedodržela, jako v případě zvýšení věku nutného k odchodu do důchodu, či souhlasu s postavením nové vojenské základny USA ve Vicenze, nebo mlčky či souhlasně přihlížela iniciativám místní samosprávy, jako v případě oklešťování práv přistěhovalců. V Prodiho vládě existují i síly, které mají, či lépe měly, těsné vazby na alterglobalizační hnutí jako Partito rifondazione comunista nebo strana Zelených. Ani tyto síly, ač společně mají skoro 20% poslanců a senátorů nedokázaly ovlivnit politiku vlády.

K prohlášení se prakticky ihned přidaly strany parlamentní a radikální levice, jako Partito Rifondazione comunista nebo Zelení, a dlouho se snažily převzít vedení demonstrace a její programové prohlášení. Proto se zdálo nezbytné redakcím, které připravily prohlášení k demonstraci, iniciovat diskuse o demonstraci, nezávislé skupiny a sdružení na podporu demonstrace, jednoduše zkusit připravit akci z podnětů normálních lidí a ne stranických sekretariátů. Signatáři totiž nechtěli vydat bílého šeka vládním stranám, ke kterým mohou mít i blízký vztah, ale naopak

chtěli ukázat, že po roce a půl „přátelské vlády“ levice je ještě schopná nezávislé politiky a že není, jak někdy tvrdí bývalý generální tajemník Rifondazione comunista, Fausto Bertinotti, mrtvá.

Demonstrace ale musí být zasazena do kontextu posledních italských měsíců. Protokol, který zvyšuje věk odchodu do důchodu byl podepsán třemi největšími odborovými centrály, katolíci ve vládě i v opozici dokázali zamést pod stůl návrh zákona na registrované partnerství, část sociálně-demokratických primátorů začala kriminalizovat bezdomovce a přistěhovalce, válečná mise v Afganistanu byla schválena parlamentem i díky hlasům radikální levice, základna ve Vicenze stvrzena Prodiho vládou. Kdyby nějaký cizinec četl články hlavních italských deníků, tak by si asi řekl, že Itálie je zcela zpacifikovanou zemí a jen na okraji společnosti existují nějaké skupiny, nesouhlasící se současným stavem věcí. Řekl by, že z masového alterglobalizačního hnutí z roku 2001 až 2006, zůstaly jen trosky.

Situace je však jiná. Pod mediální plachtou doutná galaxie místních iniciativ, spolků a výborů, které se snaží vybudovat jiný svět. Může jít o anti-kapitalistické síly jako Sinistra Critica nebo základnové odbory či kritické názorové proudy ve svazových odborech, může jít o tisíce výborů bojujících za to, že mít střechu nad hlavou je právo, nikoliv privilegium zís-

kané skrz trh (jen v Toskánsku je 200 takových iniciativ a v Římě existují celé bloky domů, o které se starají a kde bydlí nemajetní a chudí), že voda má být společným, nikoliv privatizovaným, statkem (petice žádající takový stav podepsalo během málo měsíců půl miliónu Italů), potom nelze nezmínit iniciativu ve Vicenze a jiné organizace, které se chystají zablokovat dopravu, a pokud možno i ekonomii ve Vicenze (město má HDP jako celá ČR) a Itálii.

Celá tato galaxie se rozdělila v názoru na 20. říjen. Důležitá část hnutí, jak početně tak názorově, odmítla demonstraci, protože apeluje na vládu, která již rok a půl sleduje „pravcovou“ politiku, a přehlíží její již udělané kroky: nepochybně mají v takových tvrzeních pravdu. Proto se jejich zástupci sešli 7. října na velké schůzi v Římě, kde dohodli alternativní agendu podzimního a zimního boje. Do této agendy zapadá i rozšířená generální stávka 9. listopadu a třídní evropská mobilizace proti nové základně USA ve Vicenze. Na druhé straně ale 20. říjen byl možností ukázat, že existuje sociální konflikt ohledně programových bodů demonstrace. 20. říjen skutečně ukázal, že taková situace existuje, že kritika zleva vládní politiky i alternativní řešení problémů je záležitostí širokých a důležitých vrstev společnosti. I proto mnohé výbory a organizace, které odmítly mobilizaci a ofici-

ální účast, se ale snažily oslovit lidi na demonstraci svými letáky a tiskovinami.

Až vyprchá nadšení z úspěchu, nastane, jako po každé vydařené demonstraci, otázka jak dále. Jako vždy totiž hrozí nebezpečí, že lidé se vrátí do svých domovů a podlehnou rutinně každodennosti: i kvůli tomuto důvodu se signatáři snažili iniciovat místní skupiny, aby práce na bodech protestu pokračovala, aby demonstrace nevyšuměla do prázdna. Demonstrace dokázala vyvinout obrovský potenciál, ale také rozdělila hnutí na dvě části. Ti, jež se protestu nechtěli zúčastnit, dali vědět už před pochodem, že 20. říjen nebude pro ně diskriminačním prvkem, že účast na něm nebude nesmyslná skvrna. Mají také zájem, aby se celé hnutí spojilo na agendě pro podzim a zimu, ale odmítají přenechat celé úsilí a tlak vůči vládě jen zákonodárcům a ministrům radikální levice.

Právě špičky Rifondazione a Zelených chápou demonstraci jako popud dále působit ve vládě a tam „bránit“ zájmy vrstev, které se vyjadřily na demonstraci. Chtějí obězbat boj jen do obvodu vlády a parlamentu, vidí demonstrace jako nástroj pro jejich legitimizaci a v jejich rukou. Nepochybují o tom, že mají stejné cíle jako vrstvy, které chtějí bránit, ale jediné co je jasné po roce a půl Prodiho vlády, je že parlamentní boj nemá možnosti změnit vládní politiku a je v podstatě impotentní.

Proto pro nejen italské hnutí další podstatnou otázkou, kterou bude nutné říci a snažit se na ní odpovědět, je jaké nové formy boje použít, aby se dosáhlo konkrétních výsledků. Je totiž patrné, že systém zastupitelské demokracie a demonstrací na podporu sil, v ní obsažené, k úspěchům nevede. A snad právě tato otázka je nejpodstatnější ze všech těch, které demonstrace otevřela.

Jakub Hornáček

Irák a Afghánistán: druhý Vietnam

Válka v Iráku se podobá čím dále tím více té ve Vietnamu před 40 lety. Obyčejní američtí vojáci se svěřili nezávislému novináři Dahru Jamailovi.

Jeden, který se nedávno vrátil z Iráku, mu řekl: „Morálka byla neuvěřitelně nízká. Většina chlapů v mé četě v Iráku bezprostředně předtím bojovala v Afghánistánu. Namířilo na nás tolik improvizovaných bomb, že nás neuvěřitelně zdemoralizovaly. Takže jsme si řekli, že jediný způsob, jak se vyhnout smrti, je vyhýbat se neustálému ježdění.“

Najdeme si nějaké pole a zaparkujeme. Pak jsme volali každou hodinu základnu a říkali jim, že hledáme v tom poli schované zbraně.“

Jiný voják vyprávěl: „Jeli jsme rovnou na konec našeho úseku a usadili se tam navrchu mostu, odtamtud jsme pozorovali. Seděli jsme tam a koukali dalekohledy místo hlídkování. Každou hodinu jsme přes vysílač říkali, že hlídáme. Bylo to hodně rozšířené, spousta lidí to takhle dělala. Sedávali jsme tam, poslouchali muziku, kouřili a předstírali.“

Další voják řekl Jamailovi: „Jeden z mých kámošů je teď v Bagdadu a mailujeme si v

jednom kuse. Zrovna mi napsal, že skoro každý den parkují na parkovišti, píjí limču a střílejí na plechovky. Platí iráckým dětem, aby jim přinesly věci a aby roznesly, že nic nedělají a aby je, prosím, nechali na pokoji.“

V britské armádě stoupá počet těch, u kterých testy prokázaly užívání kokainu, amfetaminů nebo extáze, o 14% oproti roku 2006. 1100 lidí bylo kvůli těmto drogám propuštěno z armády, což představuje více než dva prapory. A to přestože velitelé dostali kvůli vážnému nedostatku vojnů v důsledku nasazení v Iráku a v Afghánistánu větší pravomoc přehlížet zneužívání drog u svých podřízených.

Na druhou stranu okupační vojska, jako ve Vietnamu, spoléhají více a více na svou leteckou převahu. Za prvních 9 letošních měsíců podnikla 1140 náletů oproti 229 za celý rok 2006. Je to nárůst téměř na sedminásobek. V Afghánistánu je vidět stejný trend, náletů je tam více než dvojnásobek oproti roku 2006.

sobek oproti roku 2006.

Od března 2003 do července 2006 podle studie Johns Hopkins University zemřelo kvůli válce v Iráku o cca 655 tisíc lidí více než by umřelo v už beztak brutálních předválečných podmínkách diktatury a obchodního embarga. 13% těchto úmrtí (tj. cca 85 tisíc) jde přímo na vrub bombardování, zatímco téměř polovina všech úmrtí má neznámou příčinu.

Zvýšení počtu náletů se sebou jasně nese více obětí v civilním obyvatelstvu, za jehož bezpečnost okupanti údajně bojují. Zcela zřetelně již rezignovali, aby si získali toto obyvatelstvo na svou stranu.

Vysoký britský důstojník prozradil „Sunday Telegraph“, že od stažení vojsk z Basry v létě se ani jednou nevrátili do města. Hlídkují kolem své základny na letišti a občas si zajedou k iránským hranicím. Britská armáda a povstanci se dohodli na tom, že na sebe neútočí. Důležité město uprostřed ropných polí je nyní v

rukou různých povstaleckých organizací a obyvatelstvo sláblo v ulicích stažení Britů.

Gordon Brown, nový britský premiér po Blairovi, oznámil stažení půlky vojáků ze současných 5 tisíc z Iráku, konkrétně z provincie Basra, ve které slouží také český kontingent. Jasně prohráli a pod tlakem veřejného mínění stahuje alespoň část vojáků, i když nechce nechat USA propagandisticky na holičkách, takže tam druhou půlku nechá.

Schwarzenberg krátce nato oznámil stejný záměr, stažení osmdesáti ze sta českých vojáků z Iráku. Oportunismus údajných mírotvůrců z řad Strany zelených je pak ještě patrnější, když uvažujeme, že se český kontingent vojáků v Afghánistánu má zvýšit z 220 na 415.

Britský voják Jon Hill sloužil v Iráku třikrát. Tvrdí, že válka v Afghánistánu je „mnohem intenzivnější“.

Jeden z komentátorů světové série baseballu své vysílání 24. října věnoval americkým vojákům sloužícím v zahraničí, v 176 zemích světa.

Postarejme se o to, aby toto číslo v příštích letech významně kleslo. Nezdá záměru založen v Polsku a Česku a stažení z Iráku a Afghánistánu by byly skvělým začátkem.

Thomas Franke

Zdroje:

<http://www.dahrjamailiraq.com/>
<http://www.theherald.co.uk/news/news/display.var.1784376.0.0.php>
http://www.usatoday.com/news/world/iraq/2007-10-21-airstrikes_N.htm
http://www.jhsph.edu/publichealthnews/press_releases/2006/burnham_iraq_2006.html
<http://www.socialistworker.co.uk>

EU – ústava v novém balení

19. října ráno ve dvě byla v Lisabonu podepsána smlouva o reformě EU, která má nahradit ústavní smlouvu, kterou před dvěma roky zamítli francouzští i nizozemští voliči v referendech.

Ohromující je přitom, že téměř po celé Evropě vyšly fotky ze summitu samotného, avšak jen minimum (levicového) tisku přineslo zprávu, že v městě se jako protest proti jednání sešlo na 200 tisíc demonstrantů, což byl v zemi největší protest za několik posledních desetiletí.

Na výzvu odborové ústředny CGTP se manifestovalo „Za sociální Evropu“ a „Proti ústavě EU zadními vrátky“.

Pravice v ODS si krátce po lisabonském kompromisu zahrávala s myšlenkou uspořádání referenda, prvního listopadu se ale senátoři z ODS už o referendu ani nezmiňovali.

Topolánek stejně jako vlády po celé EU (s výjimkou Irska) chtějí obejít voliče a nechat smlouvu schválit pouze parlamentní cestou.

Měli bychom však, stejně jako demonstrující v Lisabonu anebo levicová kampaň ve Francii, která porazila ústavu EU, trvat na referendu a argumentovat proti nové smlouvě.

1. Německá kancléřka Merkelová prohlásila: „Podstata ústavy je zachována. To je fakt.“ Architekt poražené ústavy Valéry Giscard d'Estaing, bývalý pravicový francouzský prezident, poznamenal:

„Evropské vlády se dohodly na kosmetických změnách na ústavě, aby se dala snadněji spolknout.“

Vypustily se tedy návrhy hymny a vlajky EU, ale některé další změny jsou ještě k horšímu oproti ústavě. Např. „právo na pracovní místo“ změnilo na „právo hledat pracovní místo“. Zatímco ústava se vyhýbala přes požadavky pravice zmínkám o křesťanství, nová smlouva mluví o údajném společném „náboženském dědictví“.

2. Článek 188c nové smlouvy mluví o „rovnoměrnosti v liberalizačních opatřeních“. Přeloženo do češtiny to znamená, že státy s nejprudší neoliberální politikou budou udávat tón ostatním. Protokol 6 smlouvy nastiňuje, že interní trh nesmějí být „zdeformované“ a dává EU pravomoce v takovém případě zasáhnout. Tzn., že vlády na př. nesmějí ze svých zdrojů

jů podporovat veřejné služby. Smlouva zároveň podporuje dokument Evropské komise, který prosazuje „modernizaci zákoníků práce“, tj. odbourávání ochrany zaměstnanců.

3. Smlouva bere pravomoce Evropskému parlamentu a předává je nevolené Evropské komisi. Ta si může nyní např. vynutit privatizaci veřejných služeb. Smlouva také zavede nový úřad nevoleného Prezidenta EU.

4. Smlouva váže EU na NATO a nařizuje státům EU „postupně zvyšovat své vojenské schopnosti“. Mluví o více vojenských nasazení mimo hranice EU a o „příspěvku v boji proti terorismu“.

5. Smlouva trvá na tom, aby Evropská centrální banka byla nezávislá na jakékoli demokratické kontrole. Jediný úkol ECB je podle smlouvy boj proti inflaci, narozdíl od pendantu v

USA, kde Fed má také úkol zachovat plnou zaměstnanost.

ECB v současnosti varuje vlády, aby rozpočtové přebytky nedávaly na sociální potřeby, ale dala 100 miliard euro na zacpaní děr v bankovníctví, aby zachránila spekulanty s hypotékami a deriváty.

6. V mezinárodním obchodě předepisuje článek 188b snahu EU o „postupné odbourání omezení mezinárodního obchodu a přímých zahraničních investic a snížení cel a dalších překážek“. „Další překážky“ znamená v neoliberálním žargonu např. ochranu životního prostředí či ochranu spotřebitelů. Smlouva podporuje uzavírání smluv v zemích třetího světa, které trvá na „zrovnoprávnění“ nadnárodních korporací s místními výrobci.

Evropská levice se znovu mobilizuje proti záměru zapsat neoliberalismus do zásadního dokumentu EU. Česká levice by neměla stát stranou.

Thomas Franke

Zdroje:

<http://www.jungewelt.de/2007/10-20/057.php?sstr=EUVerfassung>

<http://www.socialistworker.co.uk/art.php?id=13339>

Solidarita je váš časopis

Zaujaly Vás články v tomto čísle? Časopis Solidarita se snaží přinášet zprávy z protiválečného a antikapitalistického hnutí, stejně jako analyzovat situaci v ČR. Předplaťte si Solidaritu a dostávejte aktuální číslo vždy, když vyjde. Jsme otevřený časopis, který přivítá Vaše příspěvky a podněty. Kontaktujte nás!

Dnešní kapitalismus

Kapitalismus se zrodil v Evropě a v ostatních zemích již dávno ve 14. století v lůně feudalismu. Díky dlouhým sériím bojů, revolucí a válek se počátkem 19. století stal kapitalistický způsob výroby v Evropě dominantní. V této době také Karel Marx jako první člověk vytvořil správnou analýzu struktury kapitalismu a zákonů rozvoje. Je důležité srovnat dnešní kapitalismus s kapitalismem v dobách Marxe a vidět, co se změnilo a co zůstalo.

Nejzřetelnější změna je v samotném rozsahu kapitalistické činnosti. Ve 40. letech 19. století, kdy Marx začal psát své analýzy, se sice kapitalismus stával v Evropě dominantním systémem, ale ve své rozvinuté průmyslové formě byl více méně omezen na malý koutek severo-západní Británie, Nizozemska, Belgie, části Francie a Německa. Dnes je kapitalismus vsut do globální.

Kapitalismus, prostřednictvím trhu a samozřejmě ozbrojených sil, již dávno získal kontrolu nad celým světem. Dnes však už pravděpodobně na celé planetě neexistuje jediná země, kde by se většina zboží vyráběla na kapitalistickém základě. Roku 1848 byla Británie, zvaná „dílna světa“, na dlouhý čas vedoucí ekonomickou silou, přičemž jejím největším rivalem byla Francie. Koncem 19. století však Francii předešlo Německo a také USA se velmi rychle rozvíjely. Po skončení první světové války USA předešly nejen Británii, ale přímo celou Evropu. Po druhé světové válce se vedoucí postavení USA ještě více upevnilo tak, že jediným soupeřem pro USA se stalo státně kapitalistické Rusko (SSSR).

I dnes si USA za-

chovávají ekonomickou a vojenskou převahu. Navzdory vítězství ve studené válce se však americký náskok rychle snižuje. „Ekonomický zárak“ v Německu a v Japonsku v 50. a 60. letech dostal USA pod velký konkurenční tlak. Další výzva nyní přichází z Číny a Indie, kde je ekonomický růst rovněž velmi rychlý. Jsou tu však i jiná významná centra kapitalistické akumulace jako např. Jižní Korea, Brazílie ap. Kapitalismus obsadil každý kout světa a je tedy rozšířený jako nikdy předtím.

Zároveň s geografickým šířením se zvětšovala velikost a síla hlavních kapitalistických korporací – Exxon Mobile a Wal-Mart, Toyota a Samsung – jinými slovy rostla koncentrace kapitálu a rychlost globální ekonomické integrace. Není to pouhý nárůst výroby, rozšíření mezinárodního obchodu, či prodeje surovin. Jde hlavně o to, že dnešní zboží výroba získává stále více nadnárodní charakter.

Rozvoj kapitalistického systému neprobíhal nijak hladce. Procházel celou řadou mezinárodních krizí jako např. velká deprese 30. let, nebo ekonomický úpadek v 70. a 80. letech a mnoho národních či regionálních bouří.

Podstatně rostla ekonomická role státu, avšak byl to proces velmi nevyrovnaný. Pod náporom neoliberalismu v 70. letech a díky pádu komunismu v letech 1989 – 1991 role státu viditelně upadala, zvláště ve srovnání s dobou Hitlera, Stalina, Roosevelta, či Keynese. Avšak stále ne tak, jak by si neoliberalističtí ekonomové přáli.

Další důležitou změnou bylo také zvýšení životní úrovně lidových mas předně v západních průmyslově vyspělých

zemích, ale také v mnoha nově industrializovaných zemích. To je zvláště vidět na růstu průměrného věku. Roku 1850 byl průměrný věk bílého muže v americe 38 let a bílé ženy 40 let. Do roku 2001 se zvýšil na 75 let u muže a 80 let u ženy. V zemích jako je Kanada, Švédsko, Francie a Austrálie je průměrný věk ještě vyšší, zatímco v Mexiku, Brazílii, Polsku a Číně je to něco přes 70 let.

Při povrchním a jednostranném pohledu by se tyto změny mohly zdát jako příběh, svědčící o úspěších kapitalismu. To co však bylo zachováno, je mnohem zásadnější, než to, co bylo změněno. Za prvé to jsou výrobní vztahy, které zůstaly nezměněny. Hlavní výrobní síly jsou stále vlastněny a kontrolovány drobnou menšinou. Výroba tak podléhá konkurenčnímu boji a dochází k vykořisťování těch, kteří musejí prodávat svou pracovní sílu. Bezprostřední výrobci zůstávají odděleni od své práce a od svých výrobků. Tvoří svět ne pod svou, ale pod cizí kontrolou. Společnost je rozdělena na dvě antagonistické třídy – buržoasii a proletariát, které mají diametrálně odlišné zájmy. Za druhé je to rozpinavost kapitalismu, která je stejná v dnešní Číně jako byla v Anglii v dobách průmyslové revoluce. Nezměněné je úsilí o akumulaci kapitálu a upřednostňování zisku před potřebami lidu.

Všechny tyto jevy dále pokračují a reformy tudíž jen ukazují temnou stránku kapitalismu.

Pokud se na růst životní úrovně podíváme střízlivě, vidíme, že je to velmi nerovnoměrný proces. Vezměme opět příklad s průměrným věkem. V Angole se dnes lidé dožívají

průměrně 37 let, v Mozambiku 40 a v jižní Africe 42.5. To je doprovázeno rostoucí nerovností uvnitř i mezi jednotlivými národy. V USA roku 1980 byly platy hlavních firemních manažerů 42 krát větší než platy dělníků. Roku 2000 už byly 525 krát větší! Roku 1998 rozvojový program spojených národů zveřejnil, že 225 nejbohatších lidí na světě vlastní dohromady bohatství o hodnotě 1 bilionu dolarů, což je rovno úhrnnému ročnímu příjmu 2.5 miliardy nejchudších lidí. 3 nejbohatší lidé na světě vlastní bohatství, které je rovno HDP 48 nejchudších států.

S růstem ekonomické síly kapitalismu roste také jeho destruktivní tendence. Nejlepším příkladem toho byly hrůzy 20. století jako – války, masové otroctví, hladomory ap. Dnes je lidstvo na nejlepší cestě tyto hrůzy zopakovat. S nástupem USA jako neomezené supervelmoci (a také se vzrůstající hrozbou ze strany Číny) kapitalismus opět tlhne k masovému použití ozbrojených sil. K tomu je nutné přidat také zničující vliv kapitalismu na přírodní prostředí – drancování přírodních zdrojů, kácení dešťových pralesů, globální oteplování ap.

Avšak, jak předpovídal Marx, zdaleka nejdůležitějším důsledkem vítězství globálního kapitalismu, je jeho ohromné geografické rozšíření (od Jižní Korei po Jižní Ameriku) a fakt, že výroba je koncentrována v obrovských městech (od Kalkaty po Káhiru), která jsou domovem hrobařů kapitalismu – mezinárodní dělnické třídy.

John Molyneux
Překlad V. Lamač

Eko-veteš

Zelený konzumerismus biosféru nezachrání

Tak se to nemělo stát. Klimatictí vědci nám sdělili, že se zimy stanou vlhčími a léta teplejšími. Takže nemůžu tvrdit, že aktuální povodně byly způsobeny změnami klimatu nebo že jsou v souladu s modely. Ale jako duch vánoc, který se teprve objeví, nabízejí nám krátký náhled do budoucnosti možného zimního světa, který nastane, pokud se sebou něco neuděláme.

Se zvyšující se hladinou moří a v západní Antarktidě. Jedinou otázkou ohledně klimatických změn, která stojí za položení, je: jak. Jako odpověď se objevují spousty knih: můžeme zachránit svět zavedením „lepších, zelenějších životních stylů“. Minulý týden například Guardian publikoval výtažky nové knihy Sheherazady Goldsmithové, která si vzala za muže velice bohatého environmentalistu Zaca, a která nás učí „žít v limitech přírody“. Je to snadné: jen si udělej vlastní chleba, máslo, sýr, marmeládu, nalož si zeleninu, chovej krávu na mléko, pár prasátek, kozy, husy, kachny, slepice, včelín, zahrady a sady. Tak na co čekáte?

V její knize je spousta užitečných rad, je očividně skromná, upřímná a dobře informovaná. Ale o lobování za politickou změnu neutrousí ani slova: planetu můžete zachránit ve své vlastní kuchyni – pokud máte nekonečně času a spoustu půdy. Když jsem knihu četl ve vlaku, spolucestující mě požádal, zda se na ni může podívat. Prolistoval ji a pak shrnul problém sedmi slovy „To je tak pro lidi, co nepracují.“

V jejím knize je spousta užitečných rad, je očividně skromná, upřímná a dobře informovaná. Ale o lobování za politickou změnu neutrousí ani slova: planetu můžete zachránit ve své vlastní kuchyni – pokud máte nekonečně času a spoustu půdy. Když jsem knihu četl ve vlaku, spolucestující mě požádal, zda se na ni může podívat. Prolistoval ji a pak shrnul problém sedmi slovy „To je tak pro lidi, co nepracují.“

Posedlost médií krásou, bohatstvím a slávou je pohromou. Existuje inherentní konflikt mezi exkluzivním lifestylem žurnalistem, který nechá čtenáře cítit se lépe a prodává venkovské kuchyně a ústředním požadavkem environmentalismu: abychom konzumovali méně. „Žádná z těchto změn nereprezentuje obět“, tvrdí nám Sheherazade. „Že jste uvědomělejší neznamená vzdávání se věcí.“ Ale znamená: pokud, jako ona, vlastníte více než jeden dům, když jiní lidé nemají žádný.

Je to nepohodlné jak pro média, tak pro jejich inzerenty, ale vzdávání se věcí je základním komponentem zezelenání. Sekce o etickém nakupování v knize Goldsmithové nám radí kupovat organické, kupovat podle ročního období, kupovat místní zboží, kupovat udržitelné, kupovat recyklované. Ale nic neříká o tom kupovat méně.

Zelený konzumerismus se stává vředem planety. Pokud by pouze přepnul kupování škodlivého zboží za méně škodlivé, prosazoval bych ho. Ale vyvíjí se dva paralelní trhy: jeden pro neetické produkty a druhý pro etický, a expanze druhého nebrání růstu prvního. Topím se ve přílivu ekoveče. V průběhu šesti měsíců se naše věšáky přeplnily organickými bavlněnými taškami,

kteří jsou – naplněné balíčky čajů z kořenů léčivých rostlin a koupelnovými soli s olejem jojoba – nyní obligátním dárkem na každé ekologické události. Vlastním zásoby kuličkových per z recyklovaného papíru, které vystačí na několik životů, a půl tuctu miniaturních slunečních nabíječek na přístroje, které nevlastním.

Minulý týden sdělil Telegraph svým čtenářům, aby nevzdávali boj za záchranu planety. „Stále je naděje a střední třídy, se svými kompostéry a eko-aparáty, budou v prvních řadách.“ Podal několik užitečných návrhů, jako třeba „vodíkem poháněný model závodního auta“, který můžete koupit za 74,99 liber a dostanete ho i se solárním panelem, elektrolýzér a palivovými články. Bůh ví, jaké vzácné kovy a energicky intenzivní procesy byly použity k jeho výrobě. Ve jménu environmentálního vědomí jsme pouze vytvořili nové příležitosti pro nadbytečný kapitál.

Existuje nebezpečí, že se etické nakupování stane dalším znakem sociálního statutu. Potkal jsem lidi, kteří předtím, než izolovali své podkrovní byty, koupili solární panely a větrné mini-turbíny: částečně proto, že mají rádi důmyslná zařízení, ale částečně, jak je podezírám, také proto, aby každý viděl, jak jsou uvědomělí (a bohatí). Často

se nám říká, že kupování takových věcí nás povzbuzuje, abychom mysleli více na environmentální výzvy, ale stejně pravděpodobně to znamená depolitizaci. Zelený konzumerismus je jiná forma atomizace – náhražka za kolektivní akci. Žádná politická výzva nemůže být naplněna nakupováním.

Střední třídy přeznačují své životy, pogratiují si k zezelenání, a budou pokračovat v kupování a létání stejně jako předtím. Je lehké představit si situaci, kdy celý svět nakupuje zelené produkty, a uhlíkové emise prudce stoupají.

Zpochybňuj zelený konzumerismus a kazíš lidem večírek. Proti nablýskanému novému světu organických fantazií jsi nucen požadovat jednotvárné a nudné poctivé opatření: omezení spotřeby uhlíku, zkrácení dodavatelských cest, kombinace výroby elektřiny a tepla, tvrdší pravidla ve stavebnictví, pruhy pro autobusy na dálnicích. O tom se nebude psát v žádné barevné příloze. Žádná rocková hvězda nebude pohodlně žít v limitech svého uhlíkového přídelu.

Ale tato opatření, a dlouhá politická bitva, požadovaná k jejich zavedení, jsou, bohužel, potřeba k tomu, aby se zabránilo katastrofě, kterou tyto záplavy předpovídají, spíše než si pouze hrát na zeleného. Jenom pokud budou aplikované se zelený konzumerismus stane náhradou za současné utrácení spíše než jeho doplnkem. Hůře se prodávají, už proto že se nedají koupit v katalozích pro zásilkový prodej. Bude třeba obtížných politických voleb a spotřební zvyky ekonomické elity se musí konfrontovat, nikoliv se jim podbízet. Multimilionáři, kteří přijali zelenou agendu, nejspíše rychle objeví jinou urgentní kauzu.

George Monbiot, 24.7.2007
Překlad Martin Šaffek

Rusko v revoluci

Při příležitosti 90. výročí Říjnové revoluce představuje Chris Bambery časopisu *Socialistic Worker* odborné články o této revoluci.

Revoluce 1917 vytvořila v Rusku radikálně novou společnost. Dělníci získali kontrolu nad výrobou, rolníci půdu na které pracovali, byla okamžitě ukončena válka bez jakýchkoli územních nároků a kolonizované národy získaly právo na sebeurčení.

To byli první kroky učiněné dělníky, vojáky a námořníky, kteří během několika hodin získali kontrolu nad hlavním městem Ruska – Petrohradem. Stalo se tak 7. listopadu 1917. (Podle ruského kalendáře to však byl říjen, díky čemuž je revoluce známa jako říjnová).

Dosažené změny byly v mnohém pokrokovější než máme dnes. Sovětská ústava ustanovila plné a rovné volební právo pro ženy. Británie to udělala až roku 1928 a švédské ženy si musely počkat až do roku 1971.

Byl legalizován sex mezi muži, potrat a rozvod byl možný na žádost jednoho z partnerů. V Británii byl rozvod obyčejných lidí umožněn až roku 1969. Potrat a sex mezi muži byl legalizován roku 1967.

Byla oddělena církev od státu a stát neprotěžoval žádné náboženství. Svoboda vyznání byla zaručena. To např. znamenalo, že ve většině jihovýchodních oblastí mohly svobodně působit muslimské školy.

Dnes můžeme využívat jen velmi omezenou formu politické demokracie. Jednou za pět let můžeme volit, ale jinak nemáme žádnou kontrolu nad činností vlády. Vláda nás např. může zatáhnout do války, aniž bychom měli možnost ji vzdorovat.

Korporace běžně vyhazují z práce tisíce dělníků, úroková míra klesá a stoupá, cena za bydlení zcela přesahuje možnosti většiny lidí – a to vše ve prospěch drobné menšiny ředitelů a pánů v zasedacích místnostech.

Idea, že by dělníci

měli mít kontrolu nad činností vlády a nad úřady dnes není hodna ani toho, aby o tom probíhala seriózní diskuze.

Naproti tomu sovětská demokracie byla založena na dělnických a rolnických radách, kde se na masových shromážděních volili zástupci a rozhodovalo se, kdo má být odvolán, neboť nehájl zájmy svých voličů.

V Petrohradu v červnu a říjnu 1917 se přes 15 000 lidí podílelo na volbách do továrních rad a do petrohradského sovětu.

Ruští dělníci poprvé vytvořili sověty kvůli organizaci masové stávky, která přerostla v revoluci roku 1905. V únoru 1917, kdy Rusko opět šlo k revoluci, dělníci činnost sovětu obnovili.

Únorová revoluce, zažehnutá protestem žen proti cenám potravin, odstranila cara. Následujících osm měsíců

se liberální a středolevicové strany pokoušely v Rusku napodobit západní parlamentní demokracii. Sověty zpočátku tyto ideje podporovaly, neboť vznik parlamentní demokracie se jevil jako velký pokrok. Avšak parlamentní strany nedělaly nic pro ukončení ruské účasti v 1. světové válce.

Petrohradská dělnická třída proto požadovala radikální řešení. Během léta 1917 bolševici získali většinu hlasů ve všech hlavních sovětech, včetně sovětu vojenských.

Členství bolševické strany dramaticky rostlo od 10 000 členů v únoru na 250 000 členů v říjnu.

Největší lež o říjnové revoluci je ta, že Lenin s bolševiky se chopili moci přes noc a za zády lidu. Měli bychom se ptát, zda by dělnická třída, která stála v centru obou revolucí a která byla nejradikálnější a nejpokrokovější silou v

Evropě, dopustila, aby kdokoli získal moc za jejími zády.

Ve skutečnosti zde vidíme proces radikalizace dělnických mas. Zpočátku dělníci doufali, že ústavní demokracie přinese mír, dá rolníkům půdu a odstraní ekonomický chaos. Žádná parlamentní strana však tímto testem neprošla.

Již v červenci se petrohradští dělníci začali bouřit a volali po revoluci, proti čemuž však bolševici vystoupili, neboť dělníci a rolníci v ostatních částech Ruska k tomu ještě nebyli připraveni. V srpnu nastal vojenský puč, který se pokusil zničit revoluci. Zatímco oficiální vláda se třásla strachy, dělníci, často vedeni bolševiky, převzali iniciativu a puč rozprášili.

V říjnu již neměla oficiální vláda téměř žádnou podporu. Lid žádal chleba, půdu a mír. Toto vše bolševici slíbili a ukázali lidu cestu, jak toho dosáhnout: „Všechnu moc sovětům“.

Bolševická strana jednala pod tlakem lidu. Zároveň se však snažila získat lid pro svou strategii. To byly dva paralelní procesy.

To je také důvod, proč strana v několika ohledech změnila svůj program, např. když rozdělila půdu rolníkům, přestože původně zastávala ideu zestátnění této půdy. Strana pořádala velké veřejné debaty zahrnující témata jako nutnost šíření revoluce, mírová smlouva podepsaná s Německem ap.

To je na hony vzdáleno od údajného puče a diktatury. Říjnová revoluce byla založena na masové účasti ve vytváření nové společnosti – na demokracii, o které se nám dnes může jen zdát.

Překlad Vítěslav Lamač

O sionismu, imperialismu a antiimperialismu II.

Vytvoření státu Izrael bývá někdy chápáno jako jeden z důsledků holocaustu. V tomto duchu je pak také argumentováno, že židovský stát měl vzniknout spíše na území Německa, hlavního pachatele židovského genocidia a ne na úkor Palestinců na jejich území.

Výše uvedené argumenty jsou zcela neudržitelné. Předně, sionistické hnutí usilující o zřízení židovského státu v Palestině vzniklo dávno před holocaustem. Uprchlíci židovského původu se toliko přidávali k již existujícímu hnutí. Před holocaustem většina z nich sionisty nebyla a po osvobození, se svými hrůznými zkušenostmi, se buď stali komunisty a usilovali o radikální přeměnu světa, kde se nic podobného stát nemůže nebo hledali nový bezpečnější domov. Je pochopitelné, že přeživší z Německa nebo Rakouska prostě nemohli již nadále žít mezi lidem, který se k nim tak bestiálním způsobem zachoval. A ani další evropské země nebyly přiměřenou zárukou bezpečnosti. Antisemitismus, zločinná doktrína, která vyvrcholila holocaustem, je, ať se to někomu líbí nebo ne, integrální součástí západní civilizace. A ani hrůzná odhalení čeho všeho je schopen, bezprostředně po válce, nebyla sto uhasit tento plamen zloby a nenávisti, a dokonce ani ztlumit. Ve východní Evropě se znovu rozhořívá, dochází k pogromům a jsou zabíjeni lidé. A dokonce i v USA právě po válce eskaluje antisemitismus. Optimální možnost, která se uprchlíkům nabízí je tedy dát se k sionistům.

A rovněž druhý argument, že židovský stát měl vzniknout v Německu je neudržitelný. Nejen proto, že sionisté trvají na Palestině, uprchlíci by jistě dali přednost jistotě bezpečné domoviny, před nejistotou ilegálního příchodu do Palestiny, která byla tehdy pod britskou správou, a v případě zadržení internací v britských táborech. Nerealnost tohoto druhého argumentu spočívá zejména v tom, že ještě v administrativě USA se připravují již na příští střet s Východním blo-

kem a počítají s Německem jako se spojeneckou zemí.

Rovněž nelze souhlasit s názorem, že rezoluce OSN o rozdělení Palestiny, umožňující založení židovského státu byla přijata na nátlak mezinárodního veřejného mínění. Důvodem proč mohl židovský stát vzniknout byla skutečnost, že se SSSR a USA snažili využít ho jako nástroj k prosazování svých zájmů na Blízkém východě. Tlak mezinárodní pokrokové veřejnosti byl pro ně ovšem nezanedbatelnou podporou. Levicové a vůbec pokrokové kruhy založení státu Izrael skutečně velmi uvítaly. Dělo se tak jednak proto, že v tomto počínu viděly akt protikoloniální národní emancipace. V intervenujících arabských státech pak viděly nástroj britského imperialismu zachovat svůj vliv v Palestině. Pochopitelně, že k popularitě sionismu v této době přispěl také soucit s oběťmi nacistického genocidia. Zcela neudržitelná byla rovněž situace židovských uprchlíků v člověka nedůstojných podmínkách britských táborů. (Ve skutečnosti řešení tohoto problému znamenalo, že se v uprchlických táborech, v neméně ořesných podmínkách, ocitli místo Židů Palestinci. A tato situace trvá již skoro šedesát let! O žádném skutečném řešení nemůže být tedy ani řeč.) Dalším důvodem podpory sionismu v levicových kruzích byla jistá tradice levicového myšlení v židovském intelektuálním prostředí, která se částečně promítla i do sionistických kruhů. Sionisté tak mohli působit jako nositelé socializujících a demokratických idejí na Blízkém východě. Takovýto pohled ovšem zcela podceňuje nacionálně-buržoazní charakter sionistické doktríny. A například některé pokusy sloučit marxismus židovský nacionalismus

(zakladatelem těchto koncepcí je B. Borochov) jsou již svou podstatou neudržitelné a neznamenají ve skutečnosti syntézu marxismu se sionismem, ale popření marxismu židovským nacionalismem. A kromě toho velká část Židů byla zcela jednoznačně prokapitalisticky orientovaná. Považovat tedy sionismus prvních let po založení státu Izrael za svou podstatou socializující je tedy zcela nepodložené. I v rámci sionistického hnutí existovaly vždy menšiny, svým vlivem ne příliš významné, které prosazovaly myšlenku federalizace židovského a arabského národa v Palestině s možností postupného srůstání v jeden palestinský národ. Kromě toho, ne všichni Izraelci židovského původu jsou sionisté. A nemám jen na mysli ortodoxní židy. Komunistická strana Izraele, ať si je jakkoli stalinistická, nikdy sionistická nebyla. Je to jediná strana v Izraeli jejíž členové jsou jak židovského tak arabského původu. Rovněž v některých kibucech vedle sebe žijí lidé různého původu doslova jako bratři. Právě takového ostrůvky tolerance a kooperace jsou důkazem toho, že jiná Palestina je možná.... nebo spíše, bohužel, ukázkou Palestiny o kterou jsme přišli.

Ovšem Izraelský stát je bezpochyby rasistický. Tak jako hitlerovské Německo rozlišovalo na rasovém základě mezi pouhým státním příslušníkem a občanem, přičemž pouze ten druhý byl plnoprávný, rozlišují se i v Izraeli (byť jsou si formálně všichni rovni) státní příslušníci podle toho jestli jsou nebo nejsou židovské národnosti. A pouze Židé jsou fakticky plnými nositeli občanských práv. Židovské národnosti je ten, kdo má židovské vyznání. A o tom, kdo může mít židovské vyznání rozhodují náboženské předpisy, halacha. (Ju-

daismus je dědičný v mateřské linii.) V taktu, na náboženském základě pojaté konstrukci národnosti lze spatřovat jednu ze slabín sionismu. Je totiž zcela nemoderní. V moderní společnosti je vyznání do značné míry chápáno jako soukromá záležitost. A sionistické pojetí národa je zcela v rozporu s touto dosti klíčovou zásadou svobodné společnosti.

Naskytá se rovněž otázka, podařilo se sionismu skutečně vytvořit Židovský národ? Pravděpodobně kladnou odpověď bychom dostali, pakliže bychom otázku vztáhli pouze na případ Aškenasiů (tj. Židů z Evropy) žijících v Izraeli. V případě Aškenasiů mimo Izrael již obtížně. A sefardští Židé, tedy Židé původem z muslimských zemí (s trochu nadsázky lze říci Arabové židovského vyznání), kteří se do Izraele stěhují zejména v padesátých letech v souvislosti s protizidovskými náladami v regionu té doby, Sefardové přicházejí z oproti aškenasium zaostalejšího prostředí. Aškenasiové na ně hledí spatra a sami se oproti Sefardům považují za „něco víc“. propast mezi těmito dvěma skupinami se dosud nepodařilo přemostit. Pochopitelně jsou Sefardové oproti Aškenasiům obvykle podstatně ekonomicky slabší. Politicky jsou konzervativně orientovaní. Nezřídka zastávají i krajně pravicové názory. Oproti Aškenasiům mají podstatně vyšší porodnost. Konfliktní vztah mezi Sefardy a Aškenasií představuje jeden ze základních rozporů uvnitř izraelské společnosti. Stěží můžeme mluvit o tom, že by obě tyto skupiny dohromady tvořily jednotné národní společenství. V tomto směru tedy sionismus neuspěl.

Izraelská společnost v prvních letech po založení státu nestavěla svou identitu jako

identitu přeživších. Naopak, v této době jako by se snažila utéci před děsivou zkušeností mnoha svých občanů. Čile se pouští do ekonomického rozvoje. Důležitým ekonomickým partnerem této doby je dokonce SNR. (SNR vyplácí obětem nacismu také odškodné). Paměť na prožitou hrůzu jako by se vracela až koncem padesátých let, a vlastně až v souvislosti s procesem s Eichmannem počátkem šedesátých let. V západní společnosti se pak hlavním strážcem vzpomínky na holocaust, jakožto hlavního mementa pro přítomnost i budoucnost stává nekomunistické levicově-intelektuální prostředí. Vzpomeňme například Adorna, pro kterého je fakt Osvětimi základním parametrem, kterým je třeba všechno jednat poměřovat.

V roce 1947 získává nezávislost Indie, nejcennější klenot v britské koruně. V roce 1952 je skupinou pokrokových důstojníků, v čele s Gamálem Adálem Násirem, svržen stagnující monarchistický režim. V Egyptě Násir propaguje arabskou jednotu a protiimperialistický boj. Z toho důvodu podporuje Frontu národního osvobození, která od roku 1954 vede boj proti francouzským kolonizátorům. Tento osvobozenec boj začíná ve stejném roce, kdy francouzští imperialisté utrpěli fatální porážku u Dien Bien Phu, což znamená konec jejich vlády v Indochíně. V Indonésii se do čela státu dostává pokrokový politik Sukarno. Nově získané sebevědomí zemí třetího světa bylo veřejně manifestováno na jeho první konferenci v Bandungu v roce 1955. Na tomto kongresu ohromě vzrostla autorita vůdců třetího světa Nehrua, Sukarna a Násira.

G. A. Násir se snaží o společenskou i ekonomickou modernizaci Egypta. Původně hledá pomoc i u USA. USA však Násirovi nedůvěřovaly. Přiměly Mezinárodní banku pro obnovu a rozvoj, aby neposkytovala Egyptu úvěr na stavbu Asuánské přehrady. Tento projekt byl pro zemi životně důležitý, neboť bylo třeba zavlažováním získat novou zemědělskou půdu a tak zvýšit produkci potravin pro stále rostoucí Egyptskou populaci. Násir se začíná orientovat na

SSSR a státy Východní Evropy. Kromě technologií odsud mimo jiné získává zbraně a vojenskou techniku.

Egypt pod Násirovým vedením usiluje o vlastní cestu rozvoje tzv. Arabský socialismus. Průmyslová výroba je etatizována a počátkem šedesátých let činí již 80%. Egypt se stává zemí se státně kapitalistickou ekonomikou.

Co se týká politického systému nejedná se pochopitelně o demokracii v západním pojetí. Násirovský režim je možno charakterizovat jako autoritářsko-populistický systém jedné masově podporované strany, který nepřipouští opozici. Násir tvrdě potíral islámské fundamentalisty (muslimské bratrstvo) a komunisty. Pronásledování komunistů přestalo až počátkem šedesátých let v souvislosti se stále těsnějším sblížením s Východním blokem.

Už bylo řečeno, že Násir usiloval o panarabskou jednotu. Na čas se mu podařilo vytvořit konfederaci se Sýrií pod názvem Sjediněná arabská republika. Tento název si Egypt ponechal i po rozpadu soustátí.

Největší Násirův politický triumf představuje suezská krize v roce 1956.

Ve snaze získat prostředky, pro své modernizační projekty, znárodnil násirovský Egypt společnost Suezského průplavu. To se pochopitelně dotklo zájmů francouzských a britských akcionářů společnosti. Rozhodli se uštědřit Egyptu lekci. Spolu s Izraelem, který se obával rostoucího vlivu Egypta v arabském světě i podporou protizraelských palestinských bojovníků, vymysleli plán. Izrael napadne Egypt (pod záminkou otevření Egyptem uzavřené Tiranské úžiny) a Britská a Francouzská vojska pak zasáhnou údajně ve snaze oddělit bojující strany. Tento plán zpočátku vycházel. Ztroskotat však na odporu vlády USA, pro kterou podpora této kolonizátorské akce Velké Británie a Francie byla politicky nevýhodná. Britská, francouzská a izraelská vojska se musela stáhnout, a na Sinajském poloostrově byly po odchodu izraelských vojsk rozmístěny jednotky OSN.

Již jsme se zmínili o tom, že

násirovský Egypt podporoval činnost palestinských protisionistických bojovníků tzv. feddajínů. V Káhiře roku 1964 se řada palestinských odbojových skupin sjednocuje a zakládá Organizaci pro osvobození Palestiny (OOP). V základním dokumentu, chartě OOP, se vyhláší, že ozbrojený boj je jediná cesta k osvobození Palestiny. Palestinci jsou považováni za nedílnou součást jednotného arabského národa. Odmítnuta je existence židovského národa. Židé usazení v Palestině do roku 1947 jsou Palestinci židovského vyznání. Ti, kdož se zde usadili po roce 1947 musí odejít.

Od konce padesátých let Izrael ve snaze zúrodnit Negevskou poušť odvádí a využívá většinu vody z Jordánu, ačkoli ten ze 70% pramení mimo jeho území. Tento konflikt eskaluje již beztak napjatou atmosféru mezi Izraelem a jeho sousedy.

Z území Sýrie i Jordánska pronikají na území židovského státu útoky feddajínů. V rámci odvetné operace Izraele dochází 7. dubna 1947 k ozbrojenému střetu izraelské a syrské armády. Izraelské stíhačky sestřelily šest syrských bombardérů, pak zaútočí na syrské území a dostanou se až do blízkosti Damašku. Sýrie vyzve Egypt, aby dostal svým závazkům ze spojenecké smlouvy uzavřené v roce 1966. Egypt odpoví Sýrii, že smlouva se vztahuje toliko na útok zcela zásadní povahy. Na druhé straně varuje Izrael před pokračováním v útocích na syrské území.

Jako odvetu za Palestinské útoky z území Jordánska, zlikvidují izraelské ozbrojené síly palestinskou vesnici na území Jordánska. Ačkoli se jordánský král snaží udržovat s Izraelem dobré vztahy, je pod tlakem veřejnosti nucen tyto postoje opustit a později, 30. května uzavřít spojeneckou smlouvu s Egyptem.

Před tím ovšem, v polovině května, se k syrským hranicím přesouvá značný počet vojsk. Tento přesun nasvědčuje tomu, že se Izrael chystá zaútočit na Sýrii. Egypt 16. května vyhláší mobilizaci a žádá velitele jednotek OSN na Sinaji Thanta o částečné stažení. Thant odpoví, že částečné stažení není možné, pouze úplné Násir souhlasí. Egypt pak zabloku-

je pro izraelské lodě Akabský záliv a Tiranskou úžinu. Toto egyptské opatření je v rozporu s mezinárodním právem a Izrael na ně reaguje prohlášením, že se rovnají fakticky vojenskému útoku. V souvislosti s touto blokádou je třeba si vysvětlit některé skutečnosti. Předně, toto opatření má především symbolický význam. Je to gesto, kterým si chce Násir zachovat tvář. Již v minulosti bylo v případě zablokování této cesty izraelským lodím umožněno, aby si tyto vyvěsily vlajky neutrální země a pak je jim povoleno proplout. I nyní je tato možnost Izraeli nabídnuta, ten ji však odmítá. Pravděpodobně usiluje o eskalaci konfliktu. V Izraeli existují krajně šovinistické kruhy, které sní o vytvoření Tzv. Velkého Izraele. A taky likvidace syrského režimu podporujícího feddajíny by Izraeli přišla vhod....

Události na sebe nenechaly dlouho čekat. 1. června byla vytvořena vláda národní jednoty. Ministrem obrany se stal šovinista Moše Dajan.

Na stranu Egypta se postavilo vedle Sýrie Jordánsko, Irák a pochopitelně palestinský Al-Fatah.

Co se týká poměru sil, je sporné, zdali se početní stav mužstva koalice arabských států vyrovnal 300 tisícům izraelských vojáků. Musíme si uvědomit, že nezanedbatelná část egyptských vojáků je nasazena v Jemenu do boje proti tamním konzervativcům podporovaným Saudskou Arábií. Arabská koalice měla možná mírnou převahu v počtu letadel a tanků. Na druhé straně měla podstatně nižší úroveň velitelských kádří i v dalších oblastech logistiky. Disponovala horšími zpravodajskými informacemi. Tvář v tvář tomuto stavu se teorie, že se Egypt a spojenci chystali zaútočit na Izrael a porazit ho jeví přinejmenším jako nepravděpodobná. Válku v každém případě začal Izrael 5. června 1967. Již během prvního dne zničil podstatnou část Egyptského letectva, většinou ještě na zemi.... Během šesti dnů pak arabskou koalici na hlavu porazil. Izrael obsadil východní Jeruzalém, Západní břeh Jordánu, Ghazu a celý Sinajský poloostrov, Golanské výšiny.

Porážkou arabské koali-

ce prokázal Izrael zájmům USA obrovskou službu. Byl odstraněn násirovský vliv v celé oblasti. Od teď se stává nejdůležitějším spojencem v tomto z hlediska ropných zájmů velevýznamném regionu. (Dalšími významnými spojenci USA v oblasti jsou Turecko a až do revoluce v roce 1979 také Irán).

Izraelské vítězství však také znamenalo vážné zhoršení vztahů mezi SSSR a USA. Došlo k telefonátům po horké lince. Premiér Kosygin Američanům pohrozil, že když chtějí válku tak jí budou mít.

Nastalou situaci po šestidenní válce bylo třeba řešit. Výsledkem byla rezoluce rady bezpečnosti OSN číslo 242. Tato rezoluce požaduje stažení Izraelských ozbrojených sil z území obsazených v nedávné válce. Dále Ukončení válečného stavu v bezpečných a uznaných hranicích ve svobodě před jakýmkoli akty nebo hrozbami násilí. V rezoluci je dále požadováno spravedlivé řešení problému uprchlíků.

Tuto rezoluci Izrael ovšem odmítá splnit. A USA toto odmítání svému nejdůležitějšímu spojenci v oblasti tolerují.

Zpočátku se Izrael dušoval, že jediný důvod okupace arabských území je zajištění vlastní bezpečnosti. Prý je připraven se okamžitě stáhnout, jakmile dostane odpovídající bezpečnostní záruky.

Ze začátku Izraelci také rádi vydávali svou přítomnost na těchto územích za „osvícenou okupaci“.

Ve skutečnosti není pravda ani jedno ani druhé. V rozporu s mezinárodním právem budují na okupovaných územích izraelské osady, což opravdu neosvědčí o ryze bezpečnostních důvodech jejich přítomnosti. A o „osvícené okupaci“ už Izraelci radši sami nemluví.

A jak reagovala na Šestidenní válku společnost na Západě? Izrael si bezpochyby získal velké sympatie konzervativních kruhů. Zejména v USA se to začalo odrážet i ve vztahu k místní židovské komunitě. Až doposavad to američtí židé neměli lehké. Nebyli plně emancipovanou společenskou skupinou. Americké konzervativní kruhy byly ve větší nebo menší míře často antisemitští. To se teď postupně začíná

lo měnit. Pomalu, ale přece. Západní společnost (a zase, zejména americká) byla teď ochotnější naslouchat židovským spoluobčanům, vyprávěním, o katastrofě, která postihla evropské židovstvo v době nacismu. Obeznamení s tématem holocaustu se postupně stává součástí vzdělávacího systému. Píší se knihy, pořádají se přednášky, natáčeji se filmy, otevírají se muzea. Všechno s tematikou holocaustu. Je pochopitelné, že se v kapitalismu toto všechno komercializuje. Je to hrozné, toto hrůzné téma se v současnosti stává výnosným kšeftem.

Ovšem téma holocaustu se stává tak populárním také a zejména z jiného důvodu. Sionistická propaganda ráda vydává nepřítelství Arabů (a muslimů) vůči Izraeli za cosi analogického nacistickému antisemitismu. Tedy, arabští (muslimští) občané se tak stávají jakýmsi pokračovateli nacistů. Boj židovského národa o fyzické přežití neskončil porážkou hitlerovského Německa a jeho spojenců. Stále ještě není rozhodnuto. Ale my dnes můžeme přispět k tomu, aby strůjci nového holocaustu neuspěli. Téma nacistického genocidia má tedy za úkol mobilizovat ve prospěch podpory Izraele, státu, který provádí rasistickou a šovinistickou politiku. A prostřednictvím jeho politiky podporovat taky agresivní sobecké zájmy vládnoucích kruhů USA!

Americká židovská komunita bývala tradičně spíše liberálně –levicová. Souvisí to s jejich pro ně ne tak úplně rovnoprávným postavením. Právě Američané židovského původu se ve zcela nepřehlednutelném počtu angažují v hnutí za občanská práva. Jak se však levicově-liberální prostředí začíná kriticky stavět k izraelské politice vůči Palestincům, začíná se nezanedbatelná část židovské komunity přiklánět stále více vpravo. A to až směrem k neokonzervativcům. Jejich emancipace je spojena s proamerickou politikou sionistů..... Dodejme, že mezi americkými neocons mají mocného spojence v náboženské pravici. Přesněji řečeno v její protestantské a chiliastické části. Pro tu je totiž „návrat židů na Sion“ důkazem

naplňujícího se proroctví z apokalypsy.

Důležité je také zabývat se otázkou, jak na Šestidenní válku reagovala veřejnost v Československu. Oficiální diplomacie odsoudila Izrael jakožto agresora (to udělaly ostatně všechny země Východního bloku s výjimkou Rumunska). Veřejnost však tento postoj rozhodně odmítala. Nechyběly ani silně emocionálně vypjaté reakce. Mám na mysli případ spisovatele Mňačka, který se na protest proti tomuto postoji československé vlády vzdal státního občanství a emigroval do Izraele.

Položme si otázku proč veřejnost zaujala takové stanovisko. Předně si uvědomme, že po válce byl sionismus v českém prostředí velmi populární. Byl vnímán jako cosi pokrokového (O těchto postojích jsme se již zmínili.) Sionismus byl velmi podporován českou levicí. Toto filiosionistické období násilně ukončily stalinské antisemitské kampaně. (proces se Slánským a spol., ale zdaleka nejen to.) Když se společnost postupně vymaňovala z osidel stalinismu v šedesátých letech, zůstala stále ještě původní sympatie k Izraeli a antisemitismus padesátých let byl rezolutně odsuzován. V tomto kontextu se mohla podpora stalinistů antisionistickým režimům jevit jako akt státního antisemitismu. Jako taková byla například odsouzena Janem Werichem v projevu u příležitosti židovského milénia v roce 1966.

K postojům tohoto druhu přispěly i některé trapné události. Například právě v souvislosti s židovským miléním aféra ze známkami. Jednalo se o to, že pražské Židovské muzeum navrhlo u příležitosti tohoto výročí motivy na známky týkající se pražské židovské kultury. Vydání těchto známek však bylo z vyšších míst zabráněno s poukazem nato, že by to mohlo být nepříznivě hodnoceno některými spřátelenými arabskými státy. Nakonec se známky přece jen podařilo vydat, ale po Šestidenní válce byly hned staženy z prodeje.

Podobně trapně působí i aféra s gramofonovými deskami, na které měl být nahrán Karlem Gottem nazpívané židovské písně. Po šestidenní

válce již desky nesměly vyjít.

České humanisticko-demokratické tradice jsou v bytostném rozporu s antisemitismem. Proto velká část české veřejnosti z výše naznačených důvodů považovala podporu Izraele za zcela zásadní otázku své identity. V důsledku zabíjení kontaktů se světem a absolutní nedůvěryhodnosti oficiální propagandy v období tzv normalizace, přetrvává tento postoj i po listopadu a zejména u starší generace dodnes. Ak přehodnocení těchto názorů rozhodně nepřispívá, že se antisionismus (ve skutečnosti však za antisionismus převlečený antisemitismus) stal tématem české fašizující pravice.

Ale vraťme se na Blízký východ sedmdesátých let. V roce 1973 Egyptská, Syrská a irácká vojska (akce se účastní i Kubánci) zaútočila na Izrael, ve snaze získat zpět území anektované Izraelem. A zpočátku zasazují Izraeli citelné rány. Mýtus o neporazitelnosti židovského státu se hroutí. Ten však postupně přejde do protiofenzívy a útok odrazí. Mocnosti se rozhodnou zastavit jeho další postup, aniž by došlo k vyklizení okupovaných území.

Arabské země sdružené v OPEC využily ropy jako prostředku politického nátlaku způsobily razantní vzrůst její ceny, tzv. první ropný šok.

Problémy Izraelského vedení na začátku války jsou však příčinou zásadní změny v Izraelské politice. Ve volbách roku 1977 je poražena Strana práce a moci se ujímá pravicový blok Likud, v jehož čele stojí Menachem Begin. Osobnost nechvalně proslulá svými aktivitami ve Fašisticko-sionistické organizaci Irgun ve čtyřicátých letech.

Je ironií, že právě Begin to je, kdo nakonec uzavře Camp Davidu mír s egyptským prezidentem Sadatem (Násir zemřel v roce 1970). Izrael se zavazuje vyklidit Sinaj, vyměnou za mír a uznání Izraele ze strany Egypta. Tato smlouva vyvolala pochopitelně velkou nelibost v Arabském táboře a je také příčinou atentátu na prezidenta Sadata v roce 1981.

Jestliže v období, kdy byla u moci Strana práce dochází k

zakládání židovských osad na arabských územích s mlčenlivým souhlasem vlády, stává se v době, kdy je u moci Likud zakládání osad oficiální státní politikou. Ve prospěch kolonistů jsou Palestinci vyvlastňováni, vodní zdroje jsou nadužívány osadami. Okupovaná území jsou přetínána sítí rychlostních komunikací spojující Izrael s osadami. Je trvale škrcena palestinská ekonomika, aby nemohla konkurovat té Izraelské a také proto, aby měl Izrael dostatek laciné pracovní síly. O tom, jak Izrael ruší okupovaná území je možné se přesvědčit když Západní břeh Jordánu srovnáme se sousedním Jordánskem. Před izraelskou okupací byla obě území přibližně stejně rozvinuta...

Na okupovaných územích je obyvatelstvo vystavováno nejruznějšímu příkoří. Ponižující

fronty a prohlídky na hraničních přechodech při každodenní cestě do práce v Izraeli, dlouhé a časté zákazy vycházení, fakticky domácí vězení. Svévolné zatýkání, mučení i vraždění. A zejména každodenní všudypřítomný pocit beznaděje a bezpráví....

Takto Izrael pochopitelně jednat nesmí, flagrantním způsobem tím porušuje mezinárodní právo... ale, kdo by byl tak naivní, aby si myslel že pro klíčového spojence závazky z mezinárodního práva něco znamenají. Ale, když on nerespektuje pravidla, proč by Palestinci měli? Na jakékoli násilí ze strany Palestinců, odpovídá Izrael mnohonásobně brutálnější státním terorem.

V roce 1982 je OOP vyhoštěna z Jordánska. Novým centrem se stává Libanon. Odtud

vedou Palestinci svůj odboj.

Izrael se rozhodl zničit centrum OOP v Libanonu. (v Libanonu v té době zuří občanská válka.) Jako záminka k útoku na Libanon se stane atentát na izraelského velvyslance v Londýně. Svou intervenci nazve Izrael „Mír pro Galileu“. Po bojích se Syrskou armádou (která v Libanonu také operovala) i OOP, se tato nakonec rozhodla pro odchod z Libanonu.

Za tiché podpory izraelské armády v Libanonu, pod vedením Ariela Šarona, spáchají křesťanské milice krvavý masakr v palestinských uprchlických táborech Šabra a Šatila. Výsledkem je skoro pět set mrtvých, včetně žen a dětí.

Dne 7. prosince 1987 propuká na okupovaných územích všelidové povstání, arabsky Intifáda.

Palestinský lid se kameny vrhá na své po zuby ozbrojené utlačovatele. Izrael na tuto revoltu odpovídá tvrdě, bestialně. Masivní svévolné zatýkání, mučení. Někteří ze zatčených jsou uvrženi do kárných, v podstatě koncentračních táborů. Zvláště tábor An-sar III má špatnou pověst. V roce 1989 je zřízeno izraelské komando smrti.

15. listopadu 1988 vyhlašuje Palestinská Národní rada nezávislý palestinský stát. (Jeho území je stále okupováno Izraelem) mezi mnohými zeměmi, které palestinský stát uznaly bylo i Československo.

2. dubna 1989 byl Jásir Arafat zvolen prvním palestinským prezidentem.

Daniel Koval

MÁJ 57

Ještě do poloviny prosince máte možnost navštívit výstavu „Skupina MÁJ 57“ na Pražském hradě. Po smrti Stalina a Chruščovovu „Tajném projevu“ v únoru 1956 se mladí umělci spojili do skupiny a zorganizovali v květnu r. 1957 svou první společnou výstavu děl, která nesplnila kritéria „socialistického realismu“ a navazovala na bohatou avantgardní tradici před- a poválečného umění.

Později se umělci vydali novými cestami. Nejvíce se mi vryly do paměti „Zápisník zmizelého“ od Theodora Pištěka a překvapivě široká tvorba Zbyňka Sekala.

Jeho „Schéma provozu“ evokuje hluboké odcizení, než si všimnete, že diagram lze interpretovat jako obličej... -tf-

„Skupina MÁJ 57 – Úsilí o uměleckou svobodu na přelomu 50. a 60. let“

Císařská konírna

Denně od 10 – 18 hod.

Vstupné: 120Kč, snížené: 60Kč

Do 15.12.2007

Varšava proti válce a základnám

V sobotu 13. října se na prostranství před Palácem kultury ve Varšavě sešlo na 300 účastníků protestního pochodu. Demonstrace se konala jen týden před mimořádnými volbami do polského sejmu a tak byla nálada na demonstraci více než bojovná.

Na demonstraci se sešli zástupci mnohých organizací, které protestují proti přítomnosti polských vojáků v Iráku a

Afghánistánu a také proti plánu postavit raketovou základnu. Jako její doplněk má být v ČR umístěn radar.

Jak host na vystoupil v úvodu demonstrace starosta města Jinace, Josef Hála. Promluvil o významu protestního hnutí v době, kdy vlády nedají na názory lidí a o potřebě vzájemného propojování napříč hranicemi. Dalšími řečníky byli Filip Ilkowski z polské Iniciativy

Polské ženy za právo na potrat

Polské zákony o umělém přerušení těhotenství jsou mezi nejpřísnějšími v Evropě. Připouští potrat pouze při ohrožení zdraví rodičky, při pravděpodobnosti, že fétus je vážně poškozen, nebo když těhotenství vzniklo v důsledku zločinu. V praxi lékaři a nemocnice často odmítají jejich provedení i v těchto případech.

Oficiálně se provádí pouze 150 až 200 potratů ročně. Toto číslo zamlčuje ohromné množství ilegálních potratů provedených v soukromých klinikách. Jejich cena se pohybuje v přepočtu okolo 20 tisíc Kč. Pro ženy s nízkou mzdou to jsou třeba i 3 měsíce proti válce a zástupce Polské strany práce. Oba vyjádřili odhodlání pokračovat v protestech proti vládě současné i budoucí, protože, jak sami řekli, vláda, která by stáhla vojska a odmítla rakety, nevznikne. Celý pochod se poté vydal směrem do centra města. K záplavě vlajek, transparentů, pikeťů se záhy přidalo i velmi zajímavé vozidlo, z jehož střechy se stala mobilní tribuna. Pochod prošel postupně centrem Varšavy, zastavil se u americké ambasády a na-

siční platy.

Na jaře se extrémní pravice pokoušela o změnu ústavy, která by v podstatě zakázala všechny potraty. Ženské organizace nato sepsaly petice, protestovaly na ulici a před parlamentem. Vyhrály jsme bitvu a extrémní pravice prohrála hlasování v parlamentu. Mohl by to být nový začátek boje za odstranění všech zákonů zakazujících potrat. Zastánci zákazu potratu nejsou v Polsku populární a nedostali se ve volbách před měsícem do parlamentu.

**Elzbieta Jarzebina,
Varšava
Překlad –tf-**

konec dorazil k sejmu. Tam si slovo vzali zástupci pořádajících organizací. Demonstraci pozdravil i Jan Májiček, mluvčí Iniciativy Ne základnám. I přes neuvěřitelně chladné počasí a ostrý vítr, došli všichni účastníci až na konec. Řada z nich se poté zúčastnila zvlášť svolaného mítinku s hosty z Čech. Zástupcům Iniciativy Ne základnám se podařilo získat kontakty na polské starosty a prohloubit kontakty s aktivisty z Polska.

Trockij o fašismu

„Převaha marxismu spočívá v jeho schopnosti analyzovat a rozlišovat mezi společenskými a politickými jevy.“ Toto napsal G.L. Weissman v předmluvě knihy „Fašismus: co to je a jak ho porazit?“ od Lva Davidoviče Trockého. To že se Trocký dané zásady držel, je velmi dobře vidět právě v této analýze. Nekompromisně drtí zvláště politiku Kominterny a její neschopnost pochopit situaci. Kritizuje její politiku „sociálfašismu“, která byla namířena proti levicovým stranám, jež nebyly součástí Kominterny a znemožnila tak vytvoření jednotné protifašistické fronty.

V přímém boji proti fašismu důvěřoval Trocký hlavně skutečně revoluční straně a milicím. Píše: „Fašisté jsou samozřejmě bohatší než my. Je pro ně jednodušší koupit si zbraně. Ale dělníků je větší počet, rozhodnějších, oddanějších když jsou si vědomi pevného revolučního vedení.“ Věděl, že po zkušenostech např. ze Španělska si proletariát jasně uvědomoval, že to mu Kominterna nezaručí.

Trockého spis o fašismu nám podává důkladnou analýzu fašismu, jeho fungování a vzniku. Ukázky z analýzy najdete v tomto článku rozříděné do několika kategorií, které určil redaktor článku a nikoliv Trocký.

O funkci fašismu a podmínkách jeho vzniku

Teoretické analýzy i bohaté historické zkušenosti posledního čtvrtstoletí ukázaly stejnou měrou, že fašismus je pokaždé posledním článkem zvláštního politického cyklu, který se skládá z nejvážnější krize kapitalistické společnosti; růstu radikalizace dělnické třídy; růstu sympatií k dělnické třídě a touhy po změně systému ze strany venkovské a městské maloburžoazie; z obrovského zmatku velkoburžoazie; jejího zbabělého a zrádného manévrování, kterým se snaží zabránit revolučnímu

vyvrcholení; vyčerpání proletariátu; rostoucího zmatku a apatie; zostření sociální krize; zoufalství maloburžoazie a její touhy po změně; z kolektivní neurózy maloburžoazie, její ochoty věřit v zázraky a připravenosti k násilným opatřením; narůstajícího nepřátelství vůči proletariátu, který nesplnil její očekávání. To jsou předpoklady pro rychlé vytvoření fašistické strany a její vítězství.

V okamžiku, kdy „normál-

orgány a instituce suverenity, výkonnou správu a vzdělávání: celý státní aparát společně s armádou, obecními úřady, univerzitami, školami, tiskem, odbory a družstvy. Jakmile se stát stane fašistickým, neznamená to jen, že se formy a metody vládnutí změní podle vzoru stanoveným Mussolinim – především to znamená zničení většiny dělnických organizací, redukci proletariátu do dezorganizovaného stavu a vytvoření systému státní

Fašismus - hrozba aktuální.

ni“ policie a vojenské zdroje buržoazní diktatury společně s parlamentním jevištěm nepostačují k udržení společnosti v rovnováze – přichází na řadu fašistický režim. Skrze fašistickou agenturu uvádí kapitalismus do pohybu masy poblouznělé maloburžoazie a deklasovaného a demoralizovaného lumpenproletariátu – všechny lidské bytosti, které finanční kapitál sám uvedl v zoufalství a zuřivost.

Od fašismu vyžaduje buržoazie dokonalou práci; jakmile se jednou uchýlila k metodám občanské války, trvá pak na následném několikaletém období míru. A fašistická agentura, využívající maloměstáctva jako beranidla, vykoná převálcováním všech překážek, které se jí postaví do cesty, dokonalou práci. Poté, co fašismus zvítězí, shromáždí finanční kapitál přímo a okamžitě ve svých rukou všechny

správy, který pronikne hluboko do mas, a který slouží k maření nezávislé krystalizace proletariátu. Přesně v tom tkví podstata fašismu...

Když proletariát v takovém stádiu ukáže neschopnost dobýt moc, začíná imperialismus řídit hospodářský život svými vlastními metodami; fašistická strana, která se stává státní mocí, je politickým mechanismem. Výrobní síly jsou v nesmiřitelném protikladu nejen se soukromým vlastnictvím, ale také s hranicemi národního státu. Imperialismus je absolutním vyjádřením tohoto rozporu. Imperialistický kapitalismus se snaží tento rozpor řešit rozšiřováním hranic, získáváním nových území atd. Totalitní stát soustředí všechny stránky hospodářského, politického a kulturního života do rukou finančního kapitálu, je nástrojem k vytvoření nadnárodního státu, imperialistické

ké říše, panství nad kontinenty a celým světem.

Historická funkce fašismu spočívá v rozdrčení dělnické třídy, rozbití jejích organizací a potlačení politických svobod, pokud kapitalisté nejsou schopni vládnout a ovládat pomocí demokratických mechanismů.

Buržoazie není schopna udržet se u moci za použití prostředků a metod jí samotnou vytvořeného parlamentního státu; potřebuje fašismus jako sebeobranou zbraň, přinejmenším v kritických případech. Nemůžeme ztotožňovat válečnou diktaturu – diktaturu vojenského aparátu, generálního štábu, finančního kapitálu – s fašistickou diktaturou. Pro tu je nejdříve nezbytný pocit zoufalství velkých lidových mas. Pokud je revoluční strana zradí, pokud předvoj pracujících ukáže neschopnost vést lid k vítězství – pak budou rolníci, živnostníci, nezaměstnaní, vojáci atd. schopni podporovat fašistické hnutí. Ale jen za této podmínky.

Vojenská diktatura je čistě byrokratická instituce, vyztužená vojenskou mašinérií a založená na dezorientaci lidu a jeho pokoře. Po nějaké době se jeho citění může změnit a začne se proti diktatuře bouřit.

O maloburžoazii a její roli

Skutečnou základnou [fašismu] je maloburžoazie.

Politické programy těchto dob – jakobínství, reformistická demokracie (včetně sociální demokracie) a fašismus – jsou v podstatě programy maloburžoazních proudů. Tato skutečnost sama o sobě, víc než cokoliv jiného, ukazuje, jaký obrovský – nebo lépe řečeno jaký rozhodující – je význam sebeurčení maloburžoazních mas lidu pro osud celé buržoazní společnosti.

Fašisté nalézají lidský materiál především v řadách maloburžoazie. Ta byla velkým kapitálem zcela zruinována. Není pro ni ze současně-

ho společenského pořádku východiska, ale žádné jiné nezná. Její nespokojenost, rozhořčení a zoufalství jsou fašisty odváděny pryč od velkého kapitálu a proti dělníkům. Dá se říci, že fašismus je postup, jak dát maloburžoazii k dispozici jejím největším nepřítelům. Tímto způsobem velkokapitál ničí střední třídy a pak, s pomocí najatých fašistických demagogů, podněcuje maloburžoazii proti dělníkům. Buržoazní režim může být uchován jen podobnými vražednými prostředky. Na jak dlouho? Dokud nebude svržen proletářskou revolucí.

Fašismus odpoutává a ozbrojuje roztržité masy. Z lidského prachu organizuje bojové oddíly. To dává maloburžoazii pocit, že je nezávislou silou. Začíná si představovat, že skutečně bude řídit stát.

Politika dělnických stran, sociální demokracie a Kominterny

Prvotní vlastností opravdu revoluční strany je – být schopná se podívat skutečností do tváře.

Po válce došlo k řadě jasné vítězných revolucí v Rusku, Německu, Rakousko-Uhersku a později i ve Španělsku. Avšak jen v Rusku vzal celou moc do svých rukou proletariát, vyvlastnil své vykořisťovatele a věděl jak vytvořit a udržet dělnický stát. Všude jinde se proletariát, navzdory svému vítězství, zastavil na půli cesty kvůli chybám svého vedení. Následkem toho mu moc vyklouzla z rukou, přesunula se zleva doprava a stala se kořistí fašismu. V řadě dalších zemí přešla moc do rukou vojenské diktatury. Nikde nebyly parlamenty schopné smířit třídní protiklady a zajistit pokojnou cestu vývoje událostí. Konflikty se řešily se zbraní v ruce.

Ve všech zemích, kde fašismus triumfoval, jsme měli před růstem fašismu a jeho vítězstvím vlnu radikalizace mas – dělníků, chudších rolníků a farmářů a maloburžoazní třídy. V Itálii po válce a před rokem 1922 jsme měli revoluční vlnu obrovských rozměrů. Stát byl ochromen, policie neexis-

tovala, odbory si mohly dělat co chtěly – avšak nebyla tam strana schopná převzít moc. Jako reakce přišel fašismus.

V Německu to samé. V roce 1918 jsme měli revoluční situaci, buržoazní třída ani nežádala podíl na moci. Sociální demokraté revoluci paralyzovali. Pracující se o ní znovu pokoušeli v letech 1922-23-24. Přišel čas bankrotářství komunistické strany – to vše jsme si již prošli předtím. Pak v letech 1929-30-31 začali němečtí pracující novou revoluční vlnu. Komunisté a odbory

Lev Trockij při práci.

měli ohromnou moc, ale přišla slavná politika (ze strany stalinistického hnutí) sociálního fašismu, politika vymyšlená k ochromení dělnické třídy. Až po těchto třech ohromných vlnách se stal fašismus velkým hnutím. Pro toto pravidlo neexistuje žádná výjimka – fašismus přichází, pouze pokud dělnická třída prokáže naprostou neschopnost vzít do svých rukou osud společnosti.

Slabou pozici komunismu, která je neoddelitelně spjatá s politikou a režimem Kominterny, vidíme ještě zřetelněji, když porovnáme současnou společenskou váhu komunistické strany s konkrétními a neodkladnými úkoly, které před ní staví současné historické okolnosti.

Italská komunistická strana vznikla skoro současně s fašismem. Avšak stejné podmínky revolučního odlivu, které vynesly fašisty k moci, bránily vývoji komunistické strany.

Nespočetala si rozsah fašistického nebezpečí, konejšila se revolučními iluzemi; byla naprosto nepřátelská politice jednotné fronty. Byla zkrátka zasažena všemi dětskými nemocemi. Jaký div! Byly jí pouze dva roky. Fašismus se jí jevil jen jako „kapitalistická reakce“.

Co se týče své politiky vůči Hitlerovi, nebyla německá sociální demokracie schopná dodat nic nového: jen o něco nemotorněji zopakovala to, co svého času trochu temperamentněji předvedli italští refor-

volby opačný obrázek: kontrarevoluční zoufalství sevřelo maloburžoazii takovou silou, že s sebou strhla velké části proletariátu...

Abyste proletariát přivedl maloburžoazii na svou stranu, musíte získat její důvěru. A proto musíte mít i důvěru ve svou vlastní sílu. Musíte mít jasný program akce a musíte být připraveni bojovat o moc všemi možnými prostředky.

Fašismus v Itálii

Fašistické hnutí v Itálii bylo spontánním hnutím velkých mas, s novými vůdci, pocházejícími z řadového obyvatelstva. Je to původem plebejské hnutí, řízené a financované velkokapitalistickými silami. Je poháněn maloburžoazií, lumpenproletariátem a do jisté míry i proletářskými masami.

Mussolini, sám bývalý socialist, se z tohoto hnutí vypracoval od píky.

Fašisté rozdrtili ustupující proletariát přívalem maloměšťáctva. Nedosáhl toho však jedním úderem.

Dokonce i poté, co Mussolini převzal moc, pokračoval na své cestě s náležitou pozorností: neměl před sebou žádný vzor. Během prvních dvou let dokonce ani nezměnil ústavu. Fašistická vláda měla koalici charakter. Mezitím fašistické bojovky pracovaly se svými noži, klacky a pistolemi. Fašistická vláda se vytvářela pomalu. To znamenalo úplné zardoušení všech nezávislých masových organizací. Mussolini toho dosáhl za cenu byrokratické samotné fašistické strany. Poté, co fašismus využil přívalu maloburžoazních sil, potlačil je v rámci buržoazního státu. Mussolini nemohl jednat jinak, neboť deziluze mas, které sjednotil, se měnila v nejbezprostřednější nebezpečí. Poté, co se fašismus stal byrokratickým, velmi se přiblížil jiným formám vojenské a policejní diktatury. Už neměl svou dřívější sociální podporu. Hlavní zásobárna fašismu – maloburžoazie – byla vyčerpána. Pouze dějinná setrvačnost umožnila fašistické vládě udržovat proletariát v rozptýleném a bezmocném stavu...

Gigantický nárůst nacionálního socialismu je vyjádřením dvou faktorů: hluboké společenské krize, která vyvedla masy maloměšťáctva z rovnováhy, a chybějící revoluční strana, na kterou by masy lidu pohlížely jako na uznávaného revolučního vůdce. Pokud je komunistická strana stranou revoluční naděje, pak je fašismus jako masové hnutí stranou kontrarevolučního zoufalství. Když revoluční naděje obejmou celou proletářskou masu, nevyhnutelně s sebou na cestu revoluce strhne značné a rostoucí části maloburžoazie. Přesně v tomto ohledu odkryly

CITÁTY MĚSÍCE:

„Myslím si, že ho má moc rád.“ Odpověď místopředsedy lidovců Davida Macka na otázku, co si myslí Bůh o Jiřím Čunkovi.

„To nebyly různé občanky, ale měly úplně stejný formát.“ J. Čunek

„Jsou jistě rodiny, které ani nepracují, a ty jenom žijí ze sociálních dávek. Já jsem vždycky pracoval a choval jsem se zcela jako každý jiný občan.“ Jiří Čunek

„Takto bychom to asi neformulovali, ale rádi bychom se o tom bavili.“ Kateřina Jacques na otázku, jestli SZ bude po Čunkovi žádat vysvětlení ohledně korupční kauzy.

Jsme aktivní v hnutí proti základnám USA

Organizujeme protesty proti Bushově "nekonečné válce"

Jsme aktivní v hnutí proti globalizaci korporací

Jsme proti školnému, deregulaci nájemného, sociálním škrtům

ZDOLA

PROTI

GLOBÁLNÍMU

KAPITALISMU

- ☐ Chci více informací o SocSol a jejích aktivitách
- ☐ Chci se připojit ke skupině Socialistická Solidarita

Jméno:

Adresa:

Telefon:

E-mail:

Vyplněný ústřížek pošlete na adresu: Socialistická Solidarita, Poste restante, 160 41 Praha 6.

PŘIDEJTE SE K SOCSOL!

Za čím stojíme

Proti kapitalismu

Kapitalismus dnes nedokáže řešit nejzákladnější problémy lidské společnosti či přímo jejich řešení znemožňuje. Tím nejenže brání dalšímu pokroku na cestě ke svobodnější, demokratičtější a sociálně spravedlivější společnosti, nýbrž ohrožuje i samu existenci lidstva. Celá dnešní společnost žije z výsledků práce námezdně pracujících většiny obyvatelstva.

Pouze kolektivní převzetí celospolečenského bohatství pracujícími a demokratické plánování, řízení výroby a distribuce jejích výsledků mohou vést k svobodnější, demokratičtější a sociálně spravedlivější společnosti.

Dnešní systém je v principu nereformovatelný. Struktury současného parlamentu, armády, policie a soudní moci byly vytvořeny vládnoucí třídou a jsou konstruovány tak, aby bránily její výlučné postavení.

Stejně odmítavý postoj zaujímáme k minulému režimu z let 1948-89 (a také k ostatním režimům ve východní Evropě, Číně, apod.), který nepovažujeme za socialismus, nýbrž za státně byrokratickou formu kapitalismu. Místo toho se hlásíme k tradici levé opozice proti těmto režimům.

Za socialismus zdola

Podporujeme boje pracujících za kratší pracovní dobu, vyšší mzdy, lepší pracovní podmínky, za bezplatnou lékařskou péči a sociální zabezpečení, za rovný přístup ke vzdělání a informacím a všechny jejich ostatní emancipační snahy. Místo parlamentní politiky prosazujeme alternativu nezávislé aktivity pracujících prostřednictvím stávek, kampaní, manifestací, apod.

Jen sami pracující mohou dosáhnout svého vlastního osvobození. Místo institucí kapitalistického státu navrhujeme systém společenské samosprávy, tedy úplné rozšíření demokracie do všech sfér společenského i hospodářského života.

Solidarita

Úsilí o socialismus je součástí celosvětového boje. Prosazujeme solidaritu s pracujícími v jiných zemích. Jsme v zásadní a aktivní opozici vůči všemu, co proti sobě staví pracující různých zemí, různé barvy pleti, různé národnosti, různého pohlaví, sexuální orientace či profese. Podporujeme tedy kampaně a boje proti rasismu, za úplnou politickou i ekonomickou rovnost žen a mužů, proti diskriminaci homosexuálů a lesbiček, apod.

Fašismus považujeme za akutní hrozbu pracujících tříd a svobodám a demokratickým právům, které v minulosti vybojovala. Boj proti fašismu je pro nás navýsost aktuální a prioritní.

Revoluční organizace

Aby bylo možno efektivně prosazovat tyto myšlenky, je třeba, aby se nejbojovnější části pracující třídy, studentstva a mládeže zorganizovaly v revolučně socialistickou stranu, jejíž zárodkem chceme být. Vybudovat takovou stranu je možné pouze účastí ve skutečném dělnickém hnutí a aktivitou v masových organizacích pracující třídy – například v odborech.

Ostatním pracujícím chceme v praxi ukázat, že zájmy reformistických předáků odborů, sociální demokracie nebo komunistické strany nejsou totožné s jejich zájmy. Vyzýváme všechny, kdo souhlasí s našimi základními tezemi, aby se k nám připojili.

www.socsol.cz

Protesty v Barmě

Média již tolik nepíší o Barmě a zanechala více méně pesimistický dojem o barmském povstání. Poslední zprávy mluvily o rozprašování demonstrací a honbě na disidenty po celé zemi.

Avšak to není celá pravda. Demonstrace pokračují mimo Rangún a zdá se, že protesty můžou znovu zesílit. Lidé teď nechtějí risknout zastřelení, ale revolta ještě není mrtvá.

Giles Ji Ungpakorn vysvětluje, že hodně lidí se poučilo z událostí z r. 1988:

„Demonstrace byly výsledkem toho, že prodemokratičtí aktivisté si uvědomili, že se nemohou spoléhat na západní mocnosti ani na nikoho dalšího, aby změnili poměry v

Condoleezza Riceová prohlásila: „Spojené státy usilují o udržování mezinárodní pozornosti vzhledem k událostem v Barmě.“ Raději by však, aby ušly pozornosti určité souvislosti. Např. že americká firma Chevron, jejíž dozorcí rady byla členem, je součástí konsorcia s juntou a s francouzskou firmou Total, které působí na ropných polích v barmských vodách. Plyn z těchto nalezišť se odvádí plynovodem, který postavili otroci a na jehož vybudování se podílela firma Halliburton, které šéfoval současný viceprezident Cheney.

Barmské juntě dodává zbraně nejen Čína, ale taktéž Indie a z EU např. Itálie. Izrael dodává do Barmy zbrojovou technologii a cvičí elitní policejní jednotky.

Australská vláda hlasitě odsoudila barmskou diktaturu, ale Australská federální policie i nadále cvičí barmské bezpečnostní složky v Indonésii.

Zdroj: John Pilger, <http://www.antiwar.com/pilger/?articleid=11822>

-tf-
Barmě – musí se zaktivovat sami.

Posledním velkým barmským povstáním tzv. hnutí „8888“, protože začalo 8. srpna 1988. Začalo jako studentský protest, který se však brzo změnil v hnutí požadující více demokracie.

Po mnoho let po porážce tohoto povstání doufali zdemoralizovaní aktivisté v tlak USA na vojenskou vládu, aby propustila opoziční vůdkyni Aung San Kyi a nastolila jednání pro demokratizační proces.

Ale aktivisté se poučili. Letos se volná síť opozičníků dohodla na veřejných protestech v podobě „modlitebních pochodů“. Pak začaly velké demonstrace mnichů po zvýšení cen paliva o 500 procent.

Tisíce dalších lidí se pak připojily k protestům. Stovky zpolitizovaných mladíků se staly v posledních letech mnichy, zčásti protože vojenský režim zavřel školy a univerzity nebo ztížil vstup do nich.

Pagody byly bezpečnějším místem pro setkání a debaty, podobně jako mešity během iránské revoluce v r. 1979 nebo katolická církev v Polsku před povstáním v r. 1980.

Prodemokratické hnutí má dnes více zkušeností než v r. 1988. Před dvaceti lety dopustilo, aby Suu Kyi a její Národní

liga pro demokracii převzaly nad hnutím kontrolu. Suu Kyi tenkrát poslala protestující domů poté, co odstoupil tehdejší diktátor Ne Win a režim slíbil volby.

Dnes se debatuje v hnutí o strategii. Všichni sice souhlasí, že Suu Kyi a všichni další političtí vězni se mají osvobodit, radikálnější křídlo nechce nechat vedení hnutí v rukou NLD.

Mnoho současných aktivistů pochází z generace hnutí 8888, ale tisíce mladých lidí na protestech svědčí o politizaci celé další generace.

Vypadá to, že jsou ochotní odvážně postavit se vojsku i přes velké oběti. A demokracie se může dosáhnout jen pádem režimu.

To znamená bránit se – a také získat si na svou stranu obyčejné vojáky.“

Mnoho lidí si myslí, že toto je jejich šance tlačít na to, aby se věci daly do pohybu. Je zde i možnost rozkolů v armádě – mnozí velitelé nechtějí střílet do lidí.

Jsou zprávy o tom, že když režim rozprášil protesty, stáhl všechny jednotky z Rangúnu a nasadil jiné z jiných oblastí. To poukazuje na míru jejich důvěry ve vlastní vojáky.

Tato revolta ještě neskončila.

Předplatte si Solidaritu

- ☐ Chci si předplatit následující čísla v ceně 100 Kč (včetně poštovného - dotujeme polovinu)
- ☐ Distribuční předplatné - chci si předplatit exemplářů časopisu.

Jméno:.....

Adresa:.....

Telefon:.....

Vyplněný ústřížek zašlete na adresu: Socialistická Solidarita, Poste restante, 160 41 Praha 6, nebo objednávejte na info@socsol.cz. Info: 775205682